

NÜKLEER TESİSLERİN VE NÜKLEER MADDELERİN EMNİYETİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, nükleer tesisler ve nükleer maddeler ile ilgili düzenleyici kontrole tabi faaliyetlerin yürütülmesi sırasında alınması gereken emniyet önlemlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde barışçıl amaçlarla kullanılan ve Ek-1’de yer alan miktar ve özellikteki nükleer maddeleri ve bu maddeleri üretmek, işlemek, kullanmak, bulundurmamak, yeniden işlemek veya depolamak üzere yetkilendirmeye tabi tesisleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 785 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Anahtar: Mekanik, kartlı, biyometrik, lazer optik, elektronik ve benzeri kilit açma mekanizmalarını,
- b) Bilgi güvenliği: Bilgilerin gizlilik, bütünlük, geçerlilik ve erişilebilirliğini muhafaza etme amacıyla yetkisiz erişim, kullanım, ifşa etme, tahrifat, tadilat, değiştirme, inceleme, kopyalama, kaydetme veya imha etme gibi fiillere karşı korunmasının ve saklanmasının sağlanması,
- c) Bilmesi gereken ilkesi: Herhangi bir konu veya işi görev veya sorumlulukları gereği öğrenmekle, incelemekle, gereğini yerine getirmekle ve korumakla yükümlü bulunanların yetkileri düzeyinde bilgi sahibi olmasını ve erişim sağlamasını,
- ç) Dereceli yaklaşım: Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin emniyetine ilişkin önlemlerin; TET Belgesi, nükleer tesisin ve nükleer maddenin niteliği, nükleer tesise veya nükleer maddeye yönelik kötü niyetli girişimler neticesinde ortaya çıkabilecek radyolojik sonuçların büyüklüğü dikkate alınarak uygulanmasını,
- d) Derinliğine savunma: Yetkisiz ve/veya kötü niyetli kişilerin amacını gerçekleştirmesini önlemek veya bu kişileri caydırmak için aşmak zorunda bırakılacağı benzer veya farklı çoklu engeller oluşturulmasını,
- e) Düzenleyici kontrol: Bu Yönetmelik kapsamındaki nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetlere ilişkin olarak Kurumun yürüttüğü düzenleme, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme faaliyetleri ile yaptırımların uygulanmasını,
- f) Fiziksel bariyer: Yetkisiz erişimi engellemek veya geciktirmek üzere tasarlanan çit, duvar veya benzeri düzenekleri,
- g) Fiziksel koruma sistemi: Nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engelleme, tespit etme, geciktirme ve gerektiğinde müdahale fonksiyonlarını yerine getirmek üzere oluşturulan, etkinliği ve yeterliliği sürekli analiz edilen ve güncellenen idari, teknik ve organizasyonel bütünlük önlemleri içeren geniş kapsamlı koruma sistemini,
- ğ) Hayati alan: Korunan alanın içerisinde yer alan ve sabotaja maruz kalması durumunda doğrudan veya dolaylı olarak çalışanların, halkın ve çevrenin sağlık ve güvenliğini tehlikeye sokabilecek ekipman, sistem, cihaz ve/veya nükleer maddelerin bulunduğu alanı,
- h) Hırsızlık: Kendisine ya da başkasına yarar sağlamak amacıyla nükleer maddelerin yetkisiz ve/veya kötü niyetli kişilerin kontrolüne geçmesini,
- ı) İç alan: Korunan alanın içerisinde yer alan ve I. sınıf nükleer maddelerin kullanıldığı ve/veya depolandığı alanı,
- i) İç tehdit: Nükleer tesislere ve nükleer maddelere veya bunlarla ilgili hassas bilgi, sistem, donanım ya da bileşenlere erişim yetkisine sahip olan ve bunlara yönelik kötü niyetli bir girişimde bulunan veya bu tür bir girişime teşebbüs veya niyet eden kişiyi,
- j) İntrüzyon: Nükleer tesislere veya nükleer maddelerin bulunduğu yere hırsızlık, sabotaj veya diğer kötü niyetli bir amaçla izinsiz veya yetkisiz erişim eylemini,
- k) Kontrollü alan: Nükleer tesisler ve nükleer maddelerin bulunduğu, giriş ve çıkışı kontrol altında tutulan, erişimin sınırlandırıldığı alanı,
- l) Korunan alan: Kontrollü alan içerisinde yer alan, varsa iç alanları ve hayati alanları kapsayan, etrafı fiziksel bariyerlerle çevrilmiş, gözetim altında tutulan, giriş ve çıkış kontrollü olan, I. ve II. sınıf nükleer maddelerin bulundurulduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,
- m) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,
- n) Merkezi Alarm İstasyonu (MAİ): Nükleer tesis yönetimi, kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik görevlileri ile tam ve kesintisiz olarak alarm görüntüleme ve değerlendirmeyi ve haberleşmeyi sağlayan bina veya odayı,
- o) Nükleer emniyet: Nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde müdahale etmek üzere fiziksel koruma önlemleri ile bilgi güvenliğini ve siber güvenliğini sağlamaya yönelik önlemlerin alınmasını ve bu önlemlerin etkinliğinin sürdürülmesini,
- ö) Nükleer emniyet kültürü: Nükleer emniyeti desteklemek, güçlendirmek ve sürdürmek amacıyla kişilerin sahip olması gereken özellikler, tutum ve davranışlar bütünü,
- p) Özel güvenlik görevlisi: 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun kapsamında görev yapan silahlı veya silahsız özel güvenlik görevlisini,
- r) Sabotaj: Tamamen veya geçici bir süre için faaliyet dışı kalmasını sağlamak amacıyla nükleer tesislere ve nükleer maddelere veya bunlarla ilgili her türlü bilgiye ya da bilgi sistemlerine karşı yapılan tahribe yönelik, kasıtlı, saldırgan, yıkıcı faaliyet şeklini,
- s) Saha: Nükleer tesisin yer aldığı, etrafı fiziksel bariyerlerle çevrili, giriş ve çıkışı kontrollü olan ve yetki kapsamında belirlenmiş yeri,
- ş) Siber güvenlik: Fiziksel koruma sistemi, nükleer madde sayım ve kontrol sistemi ile güvenliğe ilişkin sistemlerde ve inşaat emniyet planı ile nükleer emniyet planında yer alan bütün bilgisayarların, elektronik iletişim araçlarının, bilgisayar programlarının, sunucuların, veri tabanlarının, ağların, verilerin, endüstriyel kontrol sistemlerinin, yönetimsel kontrol ve veri toplama sistemlerinin (SCADA) siber saldırı, çıkar amaçlı kullanma ve benzeri kötü niyetli faaliyetlere karşı korunmasını,
- t) Tasarıma esas tehdit (TET): Nükleer tesislerde fiziksel koruma sisteminin tasarımına ve değerlendirilmesine temel teşkil eden, nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlerle sonuçlanabilecek, nükleer tesis içinden ve/veya dışından kaynaklanabilecek potansiyel en güçlü tehdidi,
- u) TET Belgesi: Tasarıma esas tehdidi içeren “Çok Gizli” gizlilik derecesini haiz belgeyi,
- ü) TET Komisyonu: Kurum tarafından kurulan ve Kurum, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, nükleer santraller için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili diğer bakanlık, kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan komisyonu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlke ve Hükümler

Nükleer emniyetin hedefi

MADDE 5 –(1) Nükleer emniyetin hedefi, yetkilendirilen kişinin bu Yönetmelik gereğince bir fiziksel koruma sistemi kurup etkin bir şekilde işleterek nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim veya diğer kötü niyetli girişim ve olayların önlenmesini, olasılıklarının ve etkilerinin en aza indirilmesini, hırsızlık veya nükleer maddenin kaybolması durumunda ilgili mercilerin en kısa sürede bilgilendirilmesini sağlayarak halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin korunmasının temin edilmesidir.

(2) Nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, bu faaliyetlerde nükleer emniyet kültürünü en üst seviyede yansıtır ve nükleer emniyet hedeflerine ulaşmak için derinliğine savunma ilkesini uygular.

Düzenleyici kontrol ve dereceli yaklaşım

MADDE 6 – (1) Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin emniyeti tüm yetkilendirme aşamalarında Kurumun düzenleyici kontrolüne tabidir.

(2) Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin emniyetine ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenleyici kontrol faaliyetlerinde dereceli yaklaşım esas alınır.

Sorumluluk

MADDE 7 –(1) Nükleer tesislere ve nükleer maddelere ilişkin Kurum tarafından yetkilendirme yapılan faaliyetlerin yürütülmesi sırasında nükleer emniyetin sağlanmasında asıl sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir. Kurum da dâhil olmak üzere, faaliyetlerle ilgili diğer kişilerin etkinlikleri ve sorumlulukları yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

Nükleer emniyet, güvenlik ve nükleer güvence

MADDE 8 –(1) Nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, nükleer emniyet, güvenlik ve nükleer güvence unsurlarını birlikte analiz eder ve birbirlerinin etkinliklerini zayıflatmayacak şekilde bir fiziksel koruma sistemini tasarlar ve işletir.

Tasarıma esas tehdit

MADDE 9 – (1) Kurum koordinasyonunda, TET Komisyonu tarafından her bir nükleer tesis için ayrı TET belirlenir ve TET Belgesi düzenlenir. TET Komisyonunu oluşturan bakanlık, kurum ve kuruluşların mutabık kalması halinde, birden fazla nükleer tesis için aynı TET Belgesi kullanılabilir. TET Belgesi yetkilendirilen kişiye Kurum tarafından bildirilir.

(2) TET Belgesi, TET Komisyonunu oluşturan bakanlık, kurum ve kuruluşlardan herhangi birinin gerekli görmesi halinde veya en geç üç yılda bir birinci fıkraya uygun olarak değerlendirilir ve değerlendirme sonucunda değişiklik öngörülyorsa güncellenir. Güncellenen TET Belgesi yetkilendirilen kişiye Kurum tarafından bildirilir.

(3) TET Belgesi; “Çok Gizli” gizlilik derecesine sahiptir, TET Komisyonunda yer alan bakanlık, kurum, kuruluşlar ile yetkilendirilen kişi tarafından bu gizlilik derecesine göre korunur ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak paylaşılır ve kullanılır.

İşbirliği

MADDE 10 –(1) Nükleer tesisler ve nükleer maddeler ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi sırasında emniyet, yetkilendirilen kişi ve kolluk kuvvetlerinin işbirliği ile sağlanır. Bu işbirliği, nükleer santraller için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının koordinasyonunda gerçekleştirilir.

(2) Yetkilendirilen kişi ve kolluk kuvvetleri, saha dışı emniyetin sağlanması ile saha içinde beklenmeyen yetersizliklerin oluşması ve yetkilendirilen kişi veya Kurumun talep etmesi durumunda saha içi emniyetin sağlanmasına yönelik olarak nükleer tesisin inşaat, işletme ve işletmeden çıkarma dönemleri için ayrı ayrı işbirliği protokolleri imzalar. Bu protokollerde;

a) Özel güvenlik görevlileri ve kolluk kuvvetlerinin nükleer emniyetin sağlanması ile ilgili görev, yetki ve sorumlulukları,

b) Yetkilendirilen kişi tarafından kolluk kuvvetlerine verilecek nükleer tesise özel eğitimlere ve yapılacak tatbikatlara ilişkin hususlar,

c) Nükleer emniyetin sağlanmasında işbirliğine yönelik kolluk kuvvetlerinin taleplerinin karşılanmasına ilişkin hususlar,

ç) İçişleri Bakanlığının talebi ve Kurumun uygun görmesini müteakip MAİ’ye iletilen verilerin, kolluk kuvvetleri ile eşzamanlı, kesintisiz ve tam olarak paylaşılmasına yönelik hususlar,

d) Kolluk kuvvetlerinin kullanacağı güvenlik merkezinin kurulması ile kolluk kuvvetleri, özel güvenlik görevlileri ve MAİ personeli arasında kurulacak haberleşme ve iletişim sistemlerine ilişkin hususlar,

e) Nükleer emniyetin sağlanmasına yönelik işbirliği yapılması gereken diğer hususlar,

net bir şekilde tanımlanır.

Tatbikat

MADDE 11 –(1) Yetkilendirilen kişi, fiziksel koruma sisteminin güvenilirliğinin, etkinliğinin, uygulanacak prosedürlerin yeterliliğinin ve özel güvenlik görevlileri ile kolluk kuvvetlerinin olaylara zamanında müdahale etme ve görev paylaşımının etkinliğinin değerlendirilmesi ve işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla kolluk kuvvetleri ile koordine ederek yılda en az bir defa tatbikat gerçekleştirir ve tatbikatla ilgili sonuç raporlarını “Gizli” gizlilik derecesi ile Kuruma sunar.

Raporlar

MADDE 12 –(1) Yetkilendirilen kişi, nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim veya diğer kötü niyetli girişim ve olayları, gerekli önlemlerin alınmasını sağlayarak derhal Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine bildirir. Olayla ilgili alınan ve alınması düşünülen tedbirleri de içeren ayrıntılı rapor en geç beş takvim günü içinde yetkilendirilen kişi tarafından Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine sunulur.

(2) Yetkilendirilen kişi nükleer tesislere ve nükleer maddelere karşı kötü niyetli bir girişimden şüphelendiğinde, gerekçelerini ortaya koyarak durumu derhal Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine rapor eder.

Bilgi güvenliği ve siber güvenlik

MADDE 13 – (1) Nükleer emniyete ilişkin bilgi güvenliğinin ve siber güvenliğin sağlanmasından yetkilendirilen kişi sorumludur.

(2) “Gizli” ve “Çok Gizli” gizlilik derecesine sahip bilgi ve belgelere erişim yetkisi olacak personel, yetkilendirilen kişi tarafından belirlenir. Belirlenen personelin nükleer emniyet kültürüne sahip, güvenilirliği teyit edilmiş kişilerden seçilmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır.

(3) Fiziksel koruma sistemi, inşaat emniyet planı ve nükleer emniyet planı ile ilgili tüm veri, bilgi, belge ve yazışmalar, değerlendirme ve denetleme çalışmalarında yer alan bakanlık, kurum ve kuruluşlar ile yetkilendirilen kişi tarafından gizlilik derecesine uygun olarak korunur ve Kurumun uygun görüşü alınmadan paylaşılmaz.

Nükleer madde sınıfları

MADDE 14 –(1) Yetkilendirilen kişi, yetki aldığı faaliyetle ilgili nükleer maddeleri; madde tipi, miktarı, izotop bileşimi, fiziksel ve kimyasal formu temel alınarak hazırlanmış Ek-1’de verilen tabloya göre sınıflandırır ve fiziksel koruma sistemini bu sınıflandırmaya uygun olarak tasarlar.

(2) Farklı sınıflarda nükleer madde bulundurulmuş binalarda, nükleer maddelerin sınıflarına göre nükleer emniyet önlemleri alınır veya toplam madde miktarı dikkate alınarak tesisin tümü için tek bir madde sınıfı belirlenir ve belirlenen madde sınıfına göre gerekli nükleer emniyet önlemleri alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nükleer Emniyete İlişkin Planlar

Planlara ilişkin genel hususlar

MADDE 15 –(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki nükleer tesislerde, nükleer emniyet önlemlerini içeren inşaat emniyet planı ve nükleer emniyet planı yetkilendirilen kişi tarafından TET esas alınarak hazırlanır ve Kuruma sunulur.

(2) Planlar, Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunması halinde uygulanır. Kurum tarafından verilen uygunluk, nükleer emniyete ilişkin sınır ve koşullar içerebilir. Planlarda yer alan nükleer emniyet önlemlerinin alınması, planların uygulanması, uygulamaların düzenli olarak izlenmesi, gerektiğinde iyileştirme yapılması ve planlanan değişikliklerin Kuruma bildirilmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır.

(3) Planların içeriği nükleer tesisin türü ve büyüklüğü dikkate alınarak dereceli yaklaşım esasına göre Kurum tarafından belirlenir. Planlar, herhangi bir hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlere karşı özel güvenlik görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin etkin bir şekilde müdahale etmesine ilişkin hususları da içerir.

(4) TET'in değişmesi veya planların uygulanmasını etkileyecek bir değişikliğin olduğu durumlarda, planlar yetkilendirilen kişi tarafından Kurumun belirlediği süre içerisinde güncellenir ve değerlendirilmek üzere Kuruma sunulur.

(5) Planlarda yer alan belgeler ile çizim, harita, grafik ve benzeri bilgilerin güncel, geçerli, açık ve net, doğru ve eksiksiz olmasını sağlamaktan yetkilendirilen kişi sorumludur.

İnşaat emniyet planı

MADDE 16 –(1) İnşaat emniyet planı, saha hazırlanmasına ilişkin izin alınmasından sahaya nükleer madde getirilmesine kadar olan süreçte alınacak nükleer emniyet önlemlerini içerir.

(2) Yetkilendirilen kişi, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olacak şekilde, gerekli bilgileri içeren inşaat emniyet planını saha hazırlama izni başvurusu sırasında "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunar. İnşaat emniyet planı Kurum tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmede gerek duyulması halinde İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili diğer bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri alınır.

(3) Değerlendirme sonucunda planda herhangi bir değişiklik veya düzeltme yapılması öngörülüyorsa, değerlendirme sonuçları yetkilendirilen kişiye bildirilir ve gerekli değişiklik veya düzeltmeleri yapılması istenir. Yetkilendirilen kişi, değerlendirme sonuçlarında belirtilen değişiklik veya düzeltmeleri dikkate alarak inşaat emniyet planını hazırlar ve Kuruma sunar.

Nükleer emniyet planı

MADDE 17 –(1) Nükleer emniyet planı, sahaya nükleer madde getirilmesinden sahanın düzenleyici kontrolden çıkartılmasına kadar olan süreçte alınacak nükleer emniyet önlemlerini içerir.

(2) Yetkilendirilen kişi, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olacak şekilde, inşaat izni başvurusu sırasında gerekli bilgileri içeren nükleer emniyet planını "Çok Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunar. Nükleer santraller için, sahada birden fazla ünite olması durumunda, sahaya ilk nükleer yakıtın getirilmesinden sonra nükleer emniyet planı uygulanmaya başlanır. Diğer üniteler için inşaat izin başvuruları sırasında nükleer emniyet planı, diğer ünitelerin inşaatı sırasında alınacak nükleer emniyet önlemlerini de içerecek şekilde güncellenerek Kuruma sunulur.

(3) Nükleer emniyet planı, Kurum tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmede gerek duyulması halinde İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili diğer bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri alınır.

(4) Değerlendirme sonucunda planda herhangi bir değişiklik veya düzeltme yapılması öngörülüyorsa, değerlendirme sonuçları yetkilendirilen kişiye bildirilir ve gerekli değişiklik veya düzeltmeleri yapılması istenir. Yetkilendirilen kişi, değerlendirme sonuçlarında belirtilen değişiklik veya düzeltmeleri dikkate alarak nükleer emniyet planını hazırlar ve Kuruma sunar. Nükleer emniyet planının Kurum tarafından uygun görülmesini müteakip fiziksel koruma sistemine ilişkin teknik bileşenlerin işletme testleri gerçekleştirilir.

(5) Nükleer emniyet planı uygulanmaya başlanmadan sahaya nükleer madde getirilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirilen Kişinin Yükümlülükleri ve Önlemler

Yetkilendirilen kişinin yükümlülükleri

- MADDE 18 – (1)** Yetkilendirilen kişi, nükleer emniyetin sağlanmasına ilişkin olarak;
- Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlere karşı emniyetini sağlamak üzere bu Yönetmelik hükümleri uyarınca gerekli önlemleri almak ve buna ilişkin fiziksel koruma sistemini kurmakla,
  - Bu Yönetmelik kapsamındaki planları hazırlamak ve işbirliği protokollerini yapmakla,
  - Nükleer maddeleri sınıflarına göre belirlenen alanlarda bulundurmak, kullanmak, depolamak ve bu Yönetmelik uyarınca gerekli nükleer emniyet önlemlerini almakla,
  - Bilgi güvenliğini ve siber güvenliğini sağlamakla,
  - İlgili mevzuatla tanımlanan gereklilikleri sağlayan, nükleer emniyet konusunda yetkin, deneyimli ve yeter sayıda personeli görevlendirmekle,
  - Nükleer tesislere ve nükleer maddelerin bulunduğu yerlere girecek kişilerin sayısını mümkün olan en az kişi ile sınırlandırmakla,
  - Nükleer tesislerde herhangi bir tehdit durumunda dahi fonksiyonlarını yerine getirebilecek özelliklere sahip MAİ kurmakla ve işletmekle,
  - MAİ, intrüzyon dedektörleri, alarm cihazları ve iletişim hatlarını yetkisiz izleme, tahrifat ve tahribat gibi müdahalelere karşı korumakla,
  - Silahlı özel güvenlik görevlilerinin olmadığı tesislerde, kolluk kuvvetlerinin olaya zamanında müdahale edebilmesini ve silahlı saldırılara karşılık verilebilmesini sağlayıcı önlemleri almakla,
  - Korunan alan, hayatı alan ve iç alana erişim yetkisine sahip olacak personeli nükleer emniyet kültürüne sahip, güvenilirlikleri incelenmiş ve teyit edilmiş kişiler arasından belirlemekle, görevlendirmekle, görevli personelin güvenilirliklerini periyodik olarak teyit ettirmekle ve gerekli durumlarda Kurumu bilgilendirmekle,
    - Tesis çalışanlarını yılda en az bir defa, yaptıkları işlere ve bilmesi gereken prensibine uygun olarak nükleer emniyet konusunda periyodik olarak eğitmekle,
    - Özel güvenlik görevlilerini ve saha içinde geçici tedbir alınması gereken durumlarda görev yapacak kolluk kuvvetlerini tesise özel ve saha içinde görev yapacağı yere uygun olarak nükleer emniyet ve gerekli diğer konularda eğitmekle, görevlerini yerine getirmesini sağlayacak donanımı sağlamakla,
    - Nükleer emniyete ilişkin düzenli tatbikat yapmakla,
    - Intrüzyon tespiti, değerlendirme ve iletişim sistemlerinin yanı sıra fiziksel koruma sisteminin diğer bileşenlerinin kesintisiz çalıştığı düzenli aralıklarla test etmek ve herhangi bir yetersizlik tespit edilmesi durumunda gerekli düzeltici faaliyetleri en kısa sürede yerine getirmekle,
    - İç tehdit tarafından gerçekleştirilebilecek girişimlerin zamanında tespit edilmesine yönelik önlemleri almakla,
    - Bu Yönetmelik hükümleri kapsamındaki kayıtları tutmak ve raporları düzenlemekle, yükümlüdür.

Merkezi alarm istasyonu

MADDE 19 –(1) MAİ korunan alan içerisinde konuşlandırılır. İşlevini etkin bir şekilde yerine getirebileceği farklı bir yer talep edilmesi ve Kurum tarafından uygun bulunması durumunda MAİ korunan alan dışında da konuşlandırılabilir. Nükleer santrallerde MAİ işlevi görecektir nitelikte yedek bir alarm istasyonu da kurulur.

(2) MAİ'ye girişler, yetkilendirilen kişinin görevlendirdiği, güvenilirlikleri incelenmiş ve teyit edilmiş personelle sınırlanır. MAİ'de sürekli ve yeterli sayıda personel bulundurulur.

(3) Yetkilendirilen kişi, kuracağı fiziksel koruma sistemi ile; 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri

Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca sınırlanmış, emniyeti sağlamakla yükümlü olduğu alana ait fiziksel koruma ile ilgili verileri toplar. Bu kapsamda elde edilen tüm veriler eşzamanlı olarak MAİ'ye iletilir.

(4) Alarmların izlenmesi, değerlendirilmesi ve müdahale ile ilgili tüm verilerin kayıtları en az beş yıl süreyle, kamera kayıtları da dâhil diğer bütün veriler ise en az altı ay süre ile MAİ'de yer alan arşivde muhafaza edilir. Bu süreler, nükleer santraller dışındaki tesisler için, talep edilmesi durumunda nükleer tesisin türü ve büyüklüğü dikkate alınarak dereceli yaklaşım esasına göre Kurum tarafından kısaltılabilir.

Kontrollü alanlarda alınması gereken nükleer emniyet önlemleri

MADDE 20 – (1) III. sınıf nükleer maddeler ancak kontrollü alan içinde bulundurulabilir.

(2) Kontrollü alanlarda, asgari aşağıdaki önlemler alınır:

a) İntrüzyon tespiti, görüntülenmesi ve kaydı için gerekli tedbirler alınır. Giriş ve çıkışlar kontrol altında tutulur, yazılı ve görüntülü kayıt altına alınır.

b) Giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır. Yetkilendiren kişi ile kolluk kuvvetlerinin birlikte belirleyeceği yasak eşya, kontrollü alanlara sokulmaz.

c) Özel güvenlik görevlileri ile gerekli hallerde kolluk kuvvetlerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli şartlar sağlanır.

Korunan alanlarda alınması gereken nükleer emniyet önlemleri

MADDE 21 – (1) Korunan alanlarda, asgari aşağıdaki önlemler alınır:

a) Bu alanlara sadece erişim yetkisi tanınmış kişiler erişim sağlayabilir. Giriş noktalarının mümkün olan en az sayıda olması sağlanır, giriş ve çıkış yapan herkesin kimlikleri doğrulanarak bunlara uygun giriş kartları verilir ve kayıt altına alınır.

b) Korunan alanın çevresinde yeterince aydınlatılan boş ve açık alanların bulunması sağlanır ve çevresi fiziksel bariyerlerle çevrilir. Kurumun uygun görüşü alınarak binanın duvarları da fiziksel bariyer olarak tanımlanabilir. Korunan alanı çevreleyen fiziksel bariyerlere intrüzyon dedektörleri ve kameralar yerleştirilir. İntrüzyon açısından potansiyel tehlike oluşturabilecek noktalara özel dikkat gösterilir. Dedektörler veya kameralar tarafından tespit edilen olayları zamanında değerlendirmek üzere MAİ'ye bağlı bir alarm sistemi kurulur.

c) Hiçbir hususi motorlu taşıt korunan alanlara giremez. Bu alanlara erişim tesis yönetimi tarafından sağlanan tesise özel araçlarla yapılır.

ç) Giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır ve hırsızlığa ve sabotaja karşı ek tedbirler uygulanır.

d) Özel güvenlik görevlilerinin devriye gezmeleri gibi yöntemlere başvurulur. Özel güvenlik görevlilerince veya MAİ personeline kolluk kuvvetlerine planlanan aralıklarla rapor verilir.

e) Geçici onarım, hizmet veya inşaat işçilerine ve diğer ziyaretçilere, bu alanlara erişim yetkisi olan personel tarafından nezaret edilir.

f) Nükleer maddelerin bulundurulduğu alanlarda çoğaltılma olasılığı en düşük olan anahtar tiplerinin ve çözülmesi en zor olan şifre kombinasyonlarının seçilmesine özen gösterilir. Anahtarların kimde ve nerede olduğunun ve bu alanlara erişim geçmişinin takibi için gerekli düzenlemeler yapılır ve ilgili kayıtlar tutulur. Şifreler belirli aralıklarla değiştirilir, herhangi bir şüphe veya tehlike olduğu düşünülüyorsa kilitler, anahtarlar ve şifreler derhal değiştirilir.

g) Nükleer maddenin nükleer tesis içinde yerinin değiştirilmesi durumunda; nükleer maddenin sınıfına göre muhafaza edilmesi, sürekli gözetim altında tutulması ve nükleer maddenin, konteynerlerin ve kullanıldysa mühürlerin bütünlüğünün korunduğunun doğrulanması için gerekli önlemler alınır.

ğ) Nükleer maddenin tesis içinde devir tesliminde, olağanüstü bir durumun veya nükleer madde hırsızlığının olup olmadığının tespiti, raporlanması ve gerekli kayıtların tutulmasına yönelik düzenlemeler yapılır.

(2) Acil durum tahliye tatbikatı, bakım, onarım veya başka bir nedenle nükleer tesisin faaliyetlerinin uzun süreli durdurulması sırasında korunan alanlara giriş ve çıkışların kontrol altında tutulmasına yönelik gerekli düzenlemeler yapılır. Bu durumlar sonrasında yeniden çalışmaya geçilmeden önce, durdurma sırasında geçen sürede sisteme yetkisiz ve/veya kötü niyetli bir girişimin olup olmadığının tespitine yönelik inceleme ve değerlendirmeler yapılır, gerekli tedbirler alınır.

İç alanlarda alınması gereken nükleer emniyet önlemleri

MADDE 22 –(1) İç alanlar çalışan trafiğinin fazla olduğu yerlerin yakınında kurulamaz. İç alanlarda korunan alanlarda alınan önlemlere ek olarak, asgari aşağıdaki önlemler alınır:

a) İç alanın tavanı, duvarları ve zemini intrüzyonu engelleyecek şekilde tasarlanırlar ve inşa edilir. Tüm acil çıkış noktaları ve diğer potansiyel giriş olabilecek yerler intrüzyon tespit ve değerlendirme sistemleri ile donatılır ve MAİ'ye bağlı bir alarm sistemi kurulur.

b) Bu alanlara sadece erişim yetkisi tanınmış kişiler erişim sağlayabilir. İç alanlara giriş ve çıkışlar, sayısı en az olacak şekilde düzenlenir. İç alanlarda bulunulan süre boyunca iki veya daha fazla yetkili personelin sürekli gözetimi altında faaliyet yürütülür.

c) Nükleer maddelerin bulundurulduğu alanlar kilitli tutulur ve kullanılmadıkları zamanlarda alarmlar aktif hale getirilir. Kilitlerin anahtarları sınırlı sayıda bulundurulur ve sadece korunan alan içinde muhafaza edilir.

Hayati alanlarda alınması gereken nükleer emniyet önlemleri

MADDE 23 – (1) Nükleer madde, ekipman, sistem veya cihazların tek başlarına veya birlikte sabotaja maruz kaldıklarında sebep olabilecekleri radyolojik sonuçların analizleri ve TET esas alınarak hayati alanlarda gerekli tüm emniyet önlemleri alınır.

(2) İç alanlarda alınan tüm emniyet önlemleri hayati alanlarda da alınır. Bu alanlara sadece erişim yetkisi tanınmış kişiler erişim sağlayabilir. Hayati alanlarda intrüzyonu engelleyen veya geciktiren fiziksel bariyerler bulundurulur. Bu tür alanlar, çalışanların olmadığı zamanlarda sürekli olarak alarm sistemleri ve uygun koruma tedbirleriyle korunur. Hayati alanlara giriş için kullanılan anahtar ya da kartların yapım ve dağıtım kontrol ve kayıt altında tutulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetimler ve Yaptırımlar

Nükleer emniyet denetimleri ve yaptırımlar

MADDE 24 –(1) Yetkilendirilen kişinin nükleer emniyet ile ilgili yükümlülükleri ilgili yönetmelik hükümleri uyarınca Kurumun denetimine tabidir.

(2) Nükleer emniyet ile ilgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin saptanması halinde yaptırım uygulanır.

(3) Yaptırımlar; yetki kapsamında yürütülen belirli faaliyetlerin kısıtlanmasını, yetkilendirmelerin ek koşul tanımlanması da dâhil olmak üzere değiştirilmesini, askıya alınmasını, kısıtlanmasını veya iptalini ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca uygulanacak ceza hükümleri ile idari para cezalarını içerir.

İç denetim

MADDE 25 –(1) Yetkilendirilen kişi, plan ve prosedürlerin uygulanmasını ve fiziksel koruma sisteminin etkinliğini tespit ve teyit etmek amacıyla her 6 ayda bir iç denetim yapar. Gerçekleştirilen iç denetim; biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen iç denetim raporları ile kayıt altına alınır.

(2) Yetkilendirilen kişi, iç denetim sırasında tespit edilen hususlarla ilgili mümkün olan en kısa zamanda düzeltici önlemler alır; varsa tespit edilen hususlara ilişkin düzeltici faaliyetler de dâhil olmak üzere hazırlanan iç denetim raporlarını iç denetimi takip eden 30 gün içerisinde "Gizli" gizlilik derecesi ile Kuruma sunar.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 26 –(1) Bir nükleer tesisin veya nükleer maddenin bu Yönetmelik kapsamına girip girmeyeceği konusunda bir tereddüt oluşması durumunda, nükleer tesisin veya nükleer maddenin özellikleri ile nükleer emniyet açısından riskleri kapsamında Kurumun yapacağı değerlendirmeler sonucunda verilecek karar esas alınır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan nükleer maddeleri bulundurmakla birlikte nükleer tesis kapsamında yetkilendirmeye tabi olmayan yerler için uygulanacak hükümler Kurum tarafından dereceli yaklaşımla belirlenir.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 27 – (1) 22/5/2012 tarihli ve 28300 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesislerin ve Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Yönetmeliğinin bu Yönetmeliğe aykırı hükümleri uygulanmaz.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yetkilendirilen veya yetkilendirilmek üzere Kuruma başvuruda bulunmuş kişiler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde bu Yönetmelik kapsamında hazırlanması gereken planlar ile işbirliği protokollerini Kuruma sunar. Yetkilendirilen veya yetkilendirilmek üzere Kuruma başvuruda bulunmuş kişi tarafından gerekçelendirilmesi ve gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması halinde bu süre 1 yıla kadar uzatılabilir.

Yürürlük

MADDE 28 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

Eki için tıklayınız